

J. T. Van Popta
11134 - 56 st.
Edmonton Alta

Edmonton, 22 December 1960

1962
17
13 pages

Aan de Canadian Reformed Churches
en de American Reformed Church te Grand Rapids

Geachte Broeders,

U Verwijzend naar de Acta van de synode Homewood 1954, art. 65 en 100, en naar de Acta van de Synode Homewood-Carman 1958, art. 191, zenden wij U ons rapport inzake de engelse vertaling van de 37 Artikelen des Geloofs, hier gewoonlijk genoemd the Belgic Confession.

Door ziekte van de rapporteur is de toezending van dit rapport zeer vertraagd, waarvoor wij U onze verontschuldiging aanbieden.

We hebben drie bestaande engelse vertalingen vergeleken met de nederlandse text, nl. die respectievelijk in gebruik zijn bij de Christian Reformed Church, de Protestant Reformed Churches en de Dutch Reformed Church, in het vervolg aangegeven met C. P. en D. De Nederlandse text is aangeduid met N.

Onze conclusie is, dat de C-text het dichtst bij de nederlandse komt en door onze kerken gebruikt kan worden. De gronden voor deze conclusie kunt U in het vervolg aantreffen.

We willen er echter hier al op wijzen, dat o.i. de in de C-text gegeven vertaling van art. 29. welke practisch geheel gelijkkluidend is aan P. en D. niet zonder meer aanvaard kan worden. De motivering van dit ons oordeel kunt U in het betrokken gedeelte van het rapport vinden. De vertaling van art. 36 vinden we ook niet in alle opzichten treffend.

Voor C. hebben gebruikt de text in Psalter Hymnal 1934; voor P de text in The Psalter 1947 en voor D de text in The Creeds of Christendom, III, fourth edition, by Philip Schaff.

Waar het ons noodzakelijk leek hebben we kennis genomen van de franse en de latijnse text, voorkomend in „Belijden naar het Woord” I 1951, van Lepusculus Valensis. Van dit werk hebben we ook gebruik gemaakt voor inlichtingen aangaande de betekenis van de nederlandse text.

Met heilbede en broedergroet,

w.g. J. P. Kuntz
J. T. Van Popta

Van de Canadian Reformed Churches
en de American Reformed Church te Grand Rapids.

Geachte Broeders,

1954

Beswijzend naar de Acta van de synode Homewood art. 65 en 100 en naar de Acta van de Synode Homewood-Sarnan 1958, art. 291 zenden wij U ons rapport inzake de engelse vertaling van de 37 artikelen des Geloofs, hier gewoonlijk genoemd the Belgic Confession.

Door nichte van de rapporteur is de toezending van dit rapport zeer verzoegd, waarvoor wij U onze verontschuldiging aanbieden.

We hebben drie bestaande engelse vertalingen vergeleken met de nederlandse text, nl. die respectievelijk in gebruik zijn bij de Christian Reformed Church, de Protestant Reformed Churches en de Dutch Reformed Church, in het vervolg aangegeven met G., P., en D. De Nederlandse text is aangeduid met N.

Onze conclusie is, dat de G-text het dichtst bij de nederlandse komt en door ons kerkten gebruikt kan worden. De gronden voor deze conclusie kunt U in het vervolg aantroffen.

We willen er zeker hier al op wijzen, dat o.i. de in de G-text gegeven vertaling van art. 29, welke praktisch geheel gelijkkluidend is aan P. en D., niet zonder meer aangenomen kan worden. De motivering van dit ons oordeel kunt U in het betrokken gedeelte van het rapport vinden. De vertaling van art. 36 vinden we ook niet in alle opzichten bepaald treffend.

Voor G hebben we gebruikt de text in Psalter Synode 1954; voor P de text in The Psalter 1947 en voor D. de text in The Crosses of Christendom, III, fourth edition, by Philip Schaff.

Waar het ons noodzakelijk leek hebben we kennis genomen van de franse en de latijnse text, voorkomend in „Eclijden naar het Woord" I, 1951, van Ipusculus Valensis. Van dit werk hebben we ook gebruik gemaakt voor inlichtingen aangaande de betekenis van de nederlandse text.

Met heilbede en broedergroet,

J. P. Kuntz
J. P. Kuntz
J. P. Van Popta

12

Art. 1

Geen opmerkingen.

Art. 2

N; aanschouwen; C: to see clearly; P en D: to contemplate.

N; zo veel als ons van node is in dit leven

C, P, D; as far as is necessary for us to know in this life...

De engelse teksten hebben „to know“ (te weten of te kennen) ingelast. Maakt o.i. geen verschil uit.

Art. 3

N; ...maar de heilige mensen Gods, van den Heiligen Geest gedreven zijnde, hebben het gesproken. (Overeenkomstig Statenvertaling)

P en D;but that holy men of God spake as they were moved by the Holy Ghost,.... (Overeenkomstig King James) Kloopt met N

C; but that men spake from God, being moved by the Holy Spirit, (Overeenkomstig A. S. V.) „holy“ voor „men“ ontbreekt. Verschil praktisch nihil.

Art. 4

In C, P, D worden de knaaglieden niet genoemd. Waarschijnlijk begrepen in „Jeremiah“

Art. 5

Geen opmerkingen.

Art. 6

Geen opmerkingen.

Art. 7

Geen opmerkingen.

Art. 8

~~Geen opmerkingen.~~

N; ...die een enig wesen is, in hetwelk zijn drie personen,....

C, P, D.; who is the one single essence, in which are three persons,....

Letterlijke vertaling zou zijn: who is a one single essence,....
Waarschijnlijk is dat geen goed engels.

Art. 9

N. in slot: Heilige Vaders

C, P, D. Orthodox fathers.

Maakt geen principieel verschil.

G.P.D: in His admirable wisdom....

3

12

„Wonderful" is o.i. hier een meer letterlijke vertaling. Maar misschien hier een mooi engels. Tegen „admirable" is alsdanig geen bezwaar.

N: lichamelijke en geestelijke dood ..

P: temporal and eternal death....

D: temporal and spiritual death....

C: physical and spiritual death....

C. lijkt ons hier beter.

N: en hem gelukkig te maken.....

P.D: and would make him happy

O: and to make him blessed

'Blessed' o.i. beter in modern engels. Geven aan C de voorkeur.

(Vergelijk Joh.13:17 in King James en Revised Standard Version)

„If ye know these things, happy are ye if ye do them"

„If you know these things, blessed are you if you do them"

Art. 18,19,20

Geen opmerkingen.

Art. 21.

N: Wij geloven, dat Jesus Christus een eeuwige Hogepriester is, met sde....

G.P.D: We believe that Jesus Christ is ordained with an oath to be an
everlasting High Priest.....

Dus eigenlijk: verordeneerd. Komt op hetzelfde neer.

Van Jazaja 53 wordt meer aangehaald in de engelse teksten dan in N.
En wel letterlijk. N voegt er aan toe, dat de straf „op den Zoon Gods
was". Dat ontbreekt in de engelse teksten.

Voer „drek" in N (overeenkomstig statenvertaling) hebben P en D: loss and
dung overeenkomstig King James. O heeft hiervoor loss and refuse overeen-
komstig A.S.V. „Refuse" is een beetje „netter" woord. Vergelijk „vuilnis"
door N.B.G. in Filip.3:8 gebruikt.

N:(slot) „vermits Hij zijn volk zalig maken zou van hun zonden"

P.D: because he should save his people from their sins....

C: because He would " " " " " "

C. lijkt ons hier beter. (In should zit nu meer de betekenis van : hij behoort
het te doen. In Would: Hij zal het doen. Om het laatste gaat het hier)

Art. 22

N:(slot) ...en het geloof is een instrument, dat ons met Hem in de gemeen-
schap van al zijn goederen houdt.....

G.P.D.: ..and faith is an instrument that keeps us in communion with Him
in all His benefits.....

17

N: om ons in het Evangelium te bevestigen....

C.P.D: to confirm us in the doctrine of the gospel....
om ons in de leer des Evangelies te bevestigen.....

Waarom „de leer van“ is toegevoegd, is ons niet duidelijk. Overwegend bewaar behoort het evenwel niet bij ons te ontmosten. Vergelijk 2e doopvraag.

N: in alle eerbaarheid.....

P.D.: in all honesty...
de Oxford zegt, dat van dit woord de overheersend moderne betekenis is: eerlijkheid.

G. in all honorableness.
Geeft vooral de betekenis van het nederlandse: eerbaarheid. Daarom G hier te verkiezen.

Art. 26

N: ...verenigende te zamen de Goddelijke en de menselijke natuur.....

C.P.D.: having united in one person the divine and human nature.....

'in one person' toegevoegd. Verduidelijking blijkbaar nodig gevonden.

N: ... een andere Middelaar..... die ons goedgunstig ware..

P.D: ..another Mediator, who would be well affected towards us.....

G. ..another Mediator who would be favorably inclined to us.....

G lijkt ons duidelijker en dichterbij N te komen.

N: zo is dan alleen door een mistrouwen

P: Therefore it was only through distrust

G: Therefore it was only through diffidence

G. gelijk aan P.

P en G te verkiezen. Volgens de Oxford is diffidence in deze betekenis niet zeldzaam voorkomend.

N: of veelmeer dat mistrouwen

P: mistrust,

G.D. distrust.

G en D hier te verkiezen, alleen al om eenheid in vertaling (vergel. vorige opmerking)

Art. 27

N. ...dat Christus een eeuwig Koning is, dewelke zonder onderdanen niet zijn kan.....

P. ...that Christ is an eternal King, which, without subjects, cannot be.....

G.D.: ..that Christ is an eternal King, which without subjects He cannot be.

P geeft letterlijke vertaling van N.

G.D. zeggen eigenlijk: dat Christus een eeuwig Koning is, wat Hij zonder onderdanen niet zijn kan...

G.P.D. zeggen, dat de hypocrisis uitwendig in de kerk zijt, of: uiterlijk.

We willen hierbij de volgende opmerkingen maken:

- a. G.P.D. geven geen letterlijke vertaling.
 - b. N. komt overeen met de franse en de latijnse text. scholastische
 - c. We vresen, dat de engelse vertalingen beïnvloed is door de onderscheiding van uitwendig - inwendig.
 - d. Wat is dat: te be externally in the church; uitwendig in de kerk zijt
 - e. N. spreekt meer de taal van de Schrift. We verwijzen naar wat we kunnen noemen het hiereen tegenovergestelde in Joh. 17:11,14, waar de Heere zegt, dat de discipelen wel in de wereld zijn maar niet van de wereld zijn. Zo zijn terdage in de wereld, maar ze leven niet uit de eenvoudige geest van de wereld; Zo zijn de hypocrisieten terdage in de kerk, in het lichaam van de kerk, maar ze leven niet uit de Geest van de kerk, welkt in de Geest van Christus.
2. We willen hier geen letterlijke vertaling van N voordragen, omdat we rekening houden met de mogelijkheid, dat we in het bepalen van de betekenis en de gevoelswaarde van het „externally" mistasten. Maar het licht ons wel zeer gewenst toe, dat de engelse text op dit punt niet zonder meer wordt aanvaard, maar weloverwogen getoetst wordt. Dit te meer, daar o.i. het „externally" in een volgend gedeelte de engelse text onniver beïnvloed heeft. We willen dat dan ook dedelijk noemen. (In opm. e is de statenvertaling gebruikt)

N: En aangaende degenen, die van de kerk zijn, die kan men kennen uit de marktakenen der christenen; te weten uit het geloof enz.

G.P.D.: With respect to those who are members of the Church, they may be known by the marks of the Christians; namely, by faith.....

- a. Een letterlijke vertaling van N zou moeten luiden: „With respect to those who are of the church" „zoals in de engelse texten hierboven vande hypocrisieten wordt gezegd: „who..... are not of the church"
- b. We bedoelen: de nederl. text zijt dese overeenkomst tussen gelovigen en hypocrisieten: beiden zijn in de kerk. Ze zijt dit verschil tussen hen: de gelovigen zijn ook van de kerk; de hypocrisieten zijn niet van de kerk. (vergelijk opm. e hierboven)
- c. De engelse text zegt evenwel letterlijk in 't nederlands vertaald: „En aangaende degenen, die leden zijn van de kerk, enz"
- d. Volgens de engelse text zijn dus alleen de gelovigen leden van de kerk. We vragen ons schier af, of hier wel het onderwijs van de Heere in Joh. 15 voldoende in rekening is gebracht. Hij spreekt daar van ranten, in Hem, die geen vruchten dragen en afgesneden worden. Maar als alleen de gelovigen leden van de kerk zijn en de hypocrisieten dus niet, dan kunnen de laatste gencende nooit sericus, werkelijk worden afgesneden.
- e. Het gaat er ons niet om, om een bepaalde exegese of beschouwing aangaende de kerk en de plaats van de hypocrisieten in de kerk vast te leggen. Maar we willen er wel op wijzen, dat de Nederl. text o.i. meer de taal van de Schrift spreekt en dat de engelse text ietwat richt naar de scholastische onderscheiding van uit- en inwendig verbond, uit- en inwendige kerk.
- f. Hier mag nog opgemerkt worden, dat de op dit punt de franse text, welke authentiek is, overeenkomstig de nederl. text is. De latijnse, die niet authentiek is, is overeenkomstige de engelse lezing.

art. 33

N: acht hebbende op onze grovigheid
P.D.: on account of our weakness
G.: taking account of our weakness

G. komt het dichtst bij N.

N: grovigheid

Volgens Lepusculus Valensis (blz. 152) : stomp(zinnig)heid.
(zo volgens franse en latijns text)

G.P.D.: weakness.

Geeft de oorspronkelijke mening niet zuiver weer. „obtuseness" zou beter zijn geweest.

N: uiterlijke zinnen

G.P.D.: senses

vertaling van 'uiterlijk' (external) ontbreekt. Behoeft geen bezwaar te zijn. An. Col. Dicit. wat onder 'senses' samen: sight, hearing, smell, taste, touch.

N: te vertaan geeft door Zijn Woord

P.D. signifies to us by His Word
G. declares to us by His Word.

G. lijkt ons duidelijker.

N: bondig en vastmakende (Lepusculus Valensis, blz. 152: zeker en rechts-geldig maken)

P.D.: assuring and confirming
G.: confirming.

P en D komen hier dichtst bij N.
G. is overeenkomstig franse en latijns text.

N.: niet ijdel noch ledig.
P.D.: not in vain or insignificant
G. : not empty or meaningless

G is het dichtst bij N.

N.: want Jesus Christus is hun waarheid.....
G.P.D.: For Jesus Christ is the true object presented by them...

Het is jammer, dat de engelse texten niet simpel vertaald hebben als: For Jesus Christ is their truth. In de G-text van art. 35, alinea 5, wordt de Here wel genoemd „the truth of the sacrament". P en D eveneens. Dit is ook meer de taal van de Schrift. We verwijzen naar Joh. 14,14,17.

N.: het woord des Evangelies overal te doen prediken...

G.P.D.: They must therefore countenance the preaching of the Word of the gospel everywhere.

To countenance betekent: te favour, patronise, support, encourage. Dat is niet hetzelfde als: doen prediken.

Lepusculus Valensis geeft (blz 270) met verwijzing naar de latijns tekst deze verklaring van „te doen prediken“: zich moeite geven, dat (het woord des Evangelies overal) gepredikt wordt.... To countenance komt hier wel dicht bij.

Art. 37.

N.: een Rechter te zijn over levenden en doden...

P.D.: judge of the quick and the ~~quicker~~ dead...

G.: Judge of the living and the dead

quick in de betekenis van 'levend' is volgens de Oxford woordenboek. G. daarom te verkiezen.

N.: en zullen onsterfelijk worden, wan in zulker voege, dat het zal zijn, om gepijnigd te worden.....

P.D. and being immortal, shall be tormented

G. and shall become immortal, but only to be tormented

G. is naar overeenkomstig N. en daarom te verkiezen.